

SLOVENSKI NAROD.

Izhaja vsak dan zvečer, izvenredni nedelje in praznike.
 Inzerati: Prostor 1 m/m x 54 m/m za navadne in male oglase 40 vln.,
 za uradne razglase 60 vln., za poslano in reklame 1 K. — Pri naročilu
 nad 10 objav popust.

Vprašanjem glede inseratov naj se priloži znamka za odgovor.

Upravišтво „Slov. Naroda“ in „Narodna Tiskarna“ Knaflcova
 ulica št. 5, pritlično. — Telefon št. 90.

„Slovenski Narod“ velja v Ljubljani in po pošti:

v Jugoslaviji:		v inozemstvu:	
celoletno naprej plačan	K 84—	celoletno	K 95—
polletno	42—	polletno	50—
3 mesečno	21—	3 mesečno	26—
1	7—	1	9—

Novi naročniki naj pošljejo v prvi naročnino vredno 50 po nakaznici.
 Na samo pisarna naročila brez poslatve denarja se ne moremo ozirati.

Uredništvo „Slov. Naroda“ Knaflcova ulica št. 5, I. nadstropje.
 Telefon št. 34.

Dopise sprotoma je podpisane in zadostno frankovane.
 Rokopisov ne vrača.

Posamezna številka velja 40 vinarjev.

Dekadenco dr. Korošca.

Zadnji mesec je prinesel celo vrsto političnih presenečenj. Politična prevladnost je čez noč zapustila Stojana Protića, ki je iz trte izvil najprej ličen spor z dr. Korošcem, nato pa s Pribeževičem. Z utemeljitvijo demisije je Protić zažgal mostove za seboj. In ko je Davidović poskušal sestaviti novo koncentracijo, je Protić nastopil z bahaško odklonitvijo.

Isti čas je začel padati dr. Korošec. Dokler je ta politik bil oprt na jasno narodno smer, ki jo je z absolutnim samozatajevanjem podpiral JDS, dokler je hodil lojalno ravno pot, je bilo dobro zanj in za njegovo stranko, ki smo ji odpustili premmno predvojnino in vojne grehe, samo da vzdržimo njeno vodstvo v tej smeri. Komaj pa je moral vsled impulzov iz ožje domovine začeti dr. Korošec ozkosrčno strankarsko politiko, je začela dekadenco.

Dr. Korošec je začel zanašati v Jugoslavijo metode dunajskega parlamenta, zamenjavati je začel Avstrijo z — Jugoslavijo. V Avstriji so slovenske stranke delale na uničenje države. V njihovi taktiki jih ni prav nič bolelo, če je radi borb v parlamentu padla avtoriteta in notranja moč države. Da, veselilo nas je, če je stara sovražnica oslabele. Vkljub temu je dr. Korošec Avstriji votal proračun celo leta 1917!

Danes prenaša Korošec protiaustrijske metode na našo narodno državo: Oporbene stranke so se sestale po svojem porazu in na iniciativo dr. Korošca poslale vladni nepodpisani listič, kjer je napisano, naj vlada takoj odstopi, sicer bo deo opozicija storila »nadaljnje korake«. Kaj pomenijo te votle grožnje? Obstrukcija? Ali absenco, ker po neki čisto zgrešeni razlagi poslavnika treba za sklepe prisotnosti 140 poslancev? Torej dr. Korošec hoče razbiti prvi jugoslovanski parlament, le zato, ker v njem nimajo večine one stranke, ki bi mu bile po godu! On ga hoče sabotirati!

Kora zadene s tem njegova stranka? Pred vsem zadene demokracizem. Naša nova vlada je izdelala volilni red za konstituantno, ki naj nam vendar že enkrat prinese demokratsko odločitev. Ta volilni red se ne more čez noč rešiti, parlament mora delati, če ga hoče uzakoniti. Brez proračuna, ki ga dovoli in le pravica, ampak dolžnost parlamenta, je nadaljno parlamentarno delo ukinjeno. Kdor sabotira parlament, sabotira volilni red in volitve v konstituantno.

Vlada je parlamentu na mizo položila dalekosežne spremembe enotnega carinskega tarifa. Kar trebamo za obnovo države, kar naš kmet in delavec rabita od dne do dne, to ne sme biti visoko zacarinjeno, kakor je to bilo, ko je bil dr. Korošec ministrski podpredsednik. Ninčič pa finančni minister. Ako SLS sabotira parlament, sabotira carinske olajšave, ki jih prinaša vlada JDS izmučenemu narodu.

Valuto treba urediti! To kljuje vsak. Celotno »Slovenec« se je sramoval, da je branil famoznega finančnika Momčila Ninčiča. Zatajil ga je v posebnem članku. Med tem pa cela SLS v Beogradu dela na vso moč, da zopet spravi Ninčiča v finančni ministrstvo! Ninčič je zavozil valutno politiko države v prepad, šest mesecev ni naročil novih bankovcev! Izpraznil je blagajne do tal, za nove dohodke ni skrbel. Naši davkoplačevalci vedo o njem kaj povedati, a SLS v slepi strasti hoče razbiti parlament, samo da nam bo Ninčič še nadalje uvažal milijone nežigosanih banknot iz dunajskih bank.

Grožnje dr. Koroščeve opozicije ne bodo nikogar oplašile. Državni interes prejasno govori proti njemu, da bi mu mogli resno slediti. Demokratska zajednica je bila s Korošcem zadovoljna, dokler je delal njeno politiko na Duna-

ju in Beogradu. Zdaj je stopil navzdol. Pozitivno delo demokratsko socijalističnega bloka bo de saboterja in njegove poma-gače odrinilo. Država pojde preko njih na dnevni red.

Kaj je z Lahi?

Predčerašnje Vaše zasebne in polslužbene vesti javljajo, da je ureditev naših zapadnih mej tik pred rešitvijo. Pripadala bi nam po teh vesteh vsa Dalmacija z otoki vrc, v Sloveniji pa bi tvorila mejo takozvana »Wilsonova črta« in Reka bi bila svobodna država, ki naj bi se raztezala do 10 km vznočno Trsta ter obsegala tudi Pazin, otok Cres in mesto Sušak. Razširjene so tudi vesti, da Lahi že zapuščajo demarkacijsko črto in se umikajo proti Divači.

Ni nikakega dvoma, da so te vesti zelo preuranjene in ob enem tudi silno optimistične. Nočem reči da je nedosegljivo, kar naznanjajo, vendar je na mestu opreznost, ker provzročajo vedno depresijo, ko se izkaže, da ostajajo neizpolnjene.

Ne smemo si zastirati resnice in ta je trenutno taka: javljena ureditev je za nas najugodnejši slučaj, ki morebiti lahko nastopi. Vsi drugi predlogi (in teh ni malo) so za nas neugodnejši. To velja posebno glede dalmatinskih otokov. Saj je celo Wilson nekatere že prisodil Lahem, takozvani kompromisni predlog Tardieu - House pa jim izroča sploh vse zunanje dalmatinske otoke. Vsi ti predlogi so za nas nesprejemljivi in morajo ostati taki tudi v naprej.

Zanima nas najbolj naša zapadna meja na Kopnem in tu se velikokrat imenuje »Wilsonova črta«. Kje teče ta črta? V svojem javnem pismu z dne 23. aprila t. l. je Wilson odbil laško zahtevo po Dalmaciji in Reki, kar je izzvalo med Italijani na konferenci veliko razburjenje in je laška delegacija na naglo zapustila Pariz. V istem pismu je prisodil Trst in Pulj Italiji, nom z vsem ozemljem, ki visi proti Italiji. »Italija je dosegla veliko barijero, ki tvori njeno naravno obrambno črto.« V javnost natenčno opis njegove meje ni prišel, označimo jo pa lahko tako: Peč na Karavankah, Mangart, Triglav, Bogatin, Črna prst, Porezen, Koja nad Hudo Južno, točka blizu izliva Bače v Idrijo, Skopice na Tribuš, Goljaki v Trnovskem gozdu, razvodje preko Hrušice na Nanos. Vremščica, od tu na jug in preko Čičarije (Glavičarka, Zabnik, Planik) do Učke; nato objame ves sodni okraj Labin tako da pride meja do morja ob Raši.

Pozneje se je pojavila misel, da bi se naš in Wilsonov konflikt z Lahi glede Reke rešil na ta način, da ne bi Reka pripadala nobeni izmed zainteresiranih strank, temveč naj bi tvorila svojo državo, ki bi se eventualno čez gotovo dobo izrekla z ljudskim glasovanjem, kam hoče sama. Ozemlje te državice je v raznih predlogih različno. Na zapadu bi mejila na Wilsonovo črto, na severu bi prišel St. Peter na Krasu gotovo v to državico, na vzhodu pa Sušak, po drugih predlogih tudi ne. Na zapadu je tudi varianta, ki predlaga, da pride v to državico še ves pazinski in južni del bužetskega sodnega okraja. Kompromisni predlog Tardieu-House zopet vleče laško - kvaternersko mejo med Lovrano in Opatijo, dočim se v ostalem drži popolnoma Wilsonove črte.

Našteti bi se dalo dosti načrtov in detajlov, vendar je najbolj značilno to, da se o teh stvareh razpravlja in delajo koncesije na naš račun in brez naše vednosti. Vršilo se bo de i v bodoče tako dolgo, dokler ne dokažemo z urejeno državo svoje moči.

Italijanski značaj nam najbolj prikazuje sledeče: Na pomlad leta 1918, ko so Lahi stali na Pivni, so na vse načine vabili v Rim takratnega predsednika Jugoslovanskega odbora dr.

Trumbića, ki se je nahajal v Londonu. Konec je kmence odzval in udeležil kongresa tlačenih narodov v Rimu, ga je sprejel celo laški kralj v avdienci; in kaj je bil takrat dr. Trumbić? Predsednik propagandnega društva. — Ravno eno leto pozneje je četvorica na mirnovni konferenci povabila istega dr. Trumbića na sejo da obrazloži zahteve Jugoslavije, katere zunanji minister je že od decembra 1918. In kaj je napravil laški delegat? Izjavil je, da je pod njegovo častjo govoriti z zastopnikom Hrvatov in Slovencev ter se je odstranil od seje. Lahi namreč ne stojijo več na Pivni temveč pred — Ljubljano. Lah se mora bati, to je odgovor na naslovno vprašanje.

Ing. J. Makčevšek.

Politične vesti.

— Politični klub JDS ima danes, v četrtek, dne 28. avgusta ob 1/9, zvečer v sobi Česke obč. Narodni dom, pritičje na desno svoj sestanek. Pridite polnoštevilno! Poroča predsednik.

— Seja finančnega odbora. Beograd, 27. avgusta. Danes se je vršila seja parlamentarnega finančnega odbora. Na seji je finančni minister Veljković predlagal, da se sprejme zakon o budžetu za mesec september in oktober t. l. Ta zakon pooblašča vlado, da zahteva za ta dva meseca kredit in da pokrije državne potrebščine kakor doslej. Končno zahteva vlada, da se carina na nujne ljudske potrebe, posebno na one predmete, ki jih nujno potrebuje naš kmet in industrija, odstrani, oziroma zmanjša. Ti predmeti bi obsegali predvsem obleko, obuvalo, surovine za industrijo itn. V debati je izjavil zastopnik Jugoslovanskega kluba, profesor Vesensjak, da bo nastopal njegov klub proti temu zakonu. Klerikaleci so v dunajskem parlamentu vedno glasovali za budjet, jugoslovanski vladi pa ga niso hoteli. Gospod Vesensjak je izjavil, da njegov klub (Korošev klub) ni proti temu zakonu iz stvarnih razlogov, torej, da odobruje njegovo izvedbo, da pa je proti iz političnih razlogov. Korošev klub je torej proti znižanju carine zgol iz političnih razlogov. Iz raznih strankarskih vzrokov noče dati dr. Korošec in njegov klub državi tega, kar država neobhodno rabi, to je proračun. Tako izgleda ono tako hvalisno in do nebes povzdignjeno »delež za ljudstvo in državo«.

— Razkritja ministra Veljkovića o delu Ninčiča. Beograd, 27. avgusta. V današnji seji finančnega odbora je poročal finančni minister dr. Veljković o delovanju prejšnjega ministra Ninčiča. Konstatiral je, da je dal tiskati Ninčič samo za 670 milijonov novih bankovcev ter da bi morali čakati do meseca maja prihodnjega leta, da bi bila natiskana dovoljna količina bankovcev. Minister Ninčič je vedno zatrjeval, da bo imel meseca avgusta ali najkasneje meseca septembra toliko novih bankovcev na razpolago, da bo mogel zamenjati avstrijske bankovce z novimi. Take izjave je podal Ninčič v finančnem odboru in v plenumu Narodnega Predstavništva. Sedanjí finančni minister dr. Veljković je konstatiral, da to ni resnica. Ninčič je, kakor je sedaj jasno, varal javnost in parlament. — V valutnem vprašanju je zapustil bivši minister Ninčič tak nered, da za sedaj ni niti misliti na definitivno rešenje tega vprašanja. Položaj, kakoršnega je on zapustil, je naravnost obupen. Dal je tiskati nove bankovce, obenem pa izgotoviti nove žige, a ne eno, ne drugo ni izvršil. Ustvaril je popolno dezorganizacijo. Niti enega jasnega načrta ni imel. Državi je napravil škode za več milijard. Kakor čujemo, bo minister Veljković za sedaj dal dokončati nove štampilje, nato pa bo dal dotiskati nove bankovce.

— »Narodni Listy« proti Nenčiču. Praga, 27. avgusta. »Narodny Listy« prinašajo daljši članek, v katerem očitajo bivšemu jugoslovanskemu finančnemu ministru popolno nezmožnost. Med drugim mu očitajo, da je pri urejanju financ zamudil pravi čas za po-

vzdigo jugoslovanske valute, ko je bila dana prilika, da zlasti naša kraljevina vsled njene ugodne lege in njenih prirodnih zakladov doseže znatno izboljšanje svojih plačilnih sredstev. List očita Ninčiču, da je s svojo lahkomišelnostjo in brezbriznostjo škodoval tudi češki valuti in tudi trgovskim zvezam med obema državama.

— Rzne podrobnosti iz seje Narodnega Predstavništva. Beograd, 27. avgusta. Včerajšnje glasovanje je poteklo v največjem redu in precej mirno, ker je bila kontrola splošna. Prevara je bila na vseh straneh onemogočena, vsak je moral odkrito priznati svojo barvo. Poslanci so glasovali z da ali ne. Od Koroščevega kluba so manjkali samo 3 člani, od Narodnega kluba celo samo 1 radikalcev pa je kljub veliki agitaciji izostalo več. Od socialistov se je absentiral samo poslanec Knežević, ki ima tesne zveze z vojvodinskimi radikali. — Do humorističnega prizora je prišlo med govorom ministrskega predsednika Davidovića. Na Protičev očitke, da nima niti mandata, je namreč Davidović odgovarjal, da je bil sicer član Narodnega Predstavništva, da pa je to svoje mesto odložil, ker je bil izvoljen za beogradskega župana. Skliceval se je pri tem na to, da tudi eden izmed najboljših in najuglednejših ministrskih predsednikov Milovan Milovanović ni bil član parlamenta, a Protić je bil v njegovem kabinetu celo sam minister. Protić je nato zavnil, da se že ne spominja več, če je bil takrat že res minister. Ta njegova izjava je izzvala gromki smeh v celi dvorani. Naposled se je smejal svojemu nepremišljenemu medklicu tudi Protić sam. — V včerajšnji in predčerašnji seji so člani Demokratske zajednice s šaljivimi opazkami opozarjali na dejstvo, da sta 2 poslance Narodnega kluba, Krnić in Surmin zapustila svoje tovarše ter se kar z vsem preselila k radikalcem. Vsedla sta se v njihove klopi in z vneto pomagal razsejati proti demokratom. — Eden najglasnejših radikalcev je bil bosanski beg Salihagić, premočnega muslimana, ki je zelo zainteresiran pri agrarni reformi. Salihagić je v prvih mesecih vojske sestavljal v Bosni prostovoljske muslimanske legije, ki naj bi se borile proti bosanskim Srbom. Klub temu so ga sprejeli sedaj v svojo sredo najhujši srbski šovinisti. Interesi na agrarni reformi večje bogate veleposestnike pač zelo močno enega na drugega.

— Secesija v radikalnem klubu? Zagreb, 27. avgusta. »Hrvat« poroča iz Beograda, da je v radikalnem klubu zopet oživila opozicija proti njegovemu predsedniku Protiću in njegovim ožjim pristašem. Baje ni izključeno, da pride v klub v kratkem do secesije.

— Korošev klub proti Dalmaciji. Beograd, 27. avgusta. V današnji seji finančnega odbora je protestiral poslanec Vesensjak kot zastopnik Jugoslovanskega kluba proti temu, da bi se povišala od Dalmacije zaprosena postavka v budžetu. Argumentiral je to s tem, češ, da se ne ve, kje se bo dobilo potrebno kritje za te zvišane izdatke za Dalmacijo. Večina Demokratske zajednice je ta protest odbila.

Vitisk govora Davidovića. LDU Dunaj, 27. avgusta. (ČTU) »Neue Fr. Presse« poroča iz Ženeve: Klub formalno umerjenemu nastopnemu govoru ministrskega predsednika Davidovića, je čutili, da bo sedanja vlada dala svojim pariškim pooblaščenecem nova, prav energična navodila v banatskem vprašanju. Vest, ki jo priobčjuje »Echo de Paris«, da je namreč Davidović zagrozil s splošno mobilizacijo jugoslovanske armade, pa se smatra začasno kot diplomatske maneuvre.

— Razkrinkane zveze med Protičem in dr. Korošcem. Beograd, 27. avgusta. Danes popoldne je pozval Protić dr. Korošca na razgovor, a dogodila se je mala neprilika, da ga je zvezala beogradska telefonska centrala s številko telefona, ki se nahaja v klubovih prostorih samostalcev. Na ta način se je izvedelo za tajne zveze, ki jih imajo med sabo klerikaleci in radi-

kaleci in ki jih naši klerikaleci tako odločno taje.

— Seje odsekov. Beograd, 27. avgusta. Za danes dopolne so bili sklicani k seji finančni in imunitetni odsek.

— Opozicijske sanje. Beograd, 27. avgusta. Radikaleci in slovenski klerikaleci so v sigurni nadi na zmago pri včerajšnjem glasovanju že sestavljali nove ministrske liste. Radikaleci so klerikalcem obetali štiri portfelje in čisto klerikalno vlado v Ljubljani. Ministrsko predsedstvo, zunanje finance in trgovino so si pridržali radikaleci. Finančno ministrstvo bi bil v tem slučaju prevzel zopet Momčilo Ninčič.

— Socijalistični ministri v avdienci pri regentu. Beograd, 27. avgusta. Prestolonaslednik regent Aleksander se je vrnil s potovanja po notranjosti Srbije ter sprejel danes v avdienci socijalistične ministre Korača, Bukšega in Kristana.

— Naš zunanje-politični položaj se je zboljšal. Beograd, 27. avgusta. Kakor se poroča iz zanesljivih virov, se je naš zunanje-politični položaj znatno izboljšal. Pretirane zahteve Romanov so bile potisnene od zaveznikov na pravo mero.

— Plebiscit v Mariboru in Radgoni. Maribor, 27. avgusta. Današnje poročilo v »Jugoslaviji«, ki prinaša iz St. Germaina senzacionalno vest o plebiscitu in korekturi meje na našem severu, je izzvalo v mariborskih slovenskih krogih silno ožorenje in popolnoma neumestno ter zlasti ta čas nepotrebno vznemirjenje med Nemci, ki so začeli takoj stikati glave in snovati naklepe. Po zaslugi tega poročila se zbirajo mariborski Nemci zopet v skrivnostnih konventiklih ter prinašajo na dan zakopane steklenice ad gaudium velikega dogodka. Kdor pozna vire, iz katerih črpa naša listi, ve, da je St. Germain identičen z dunajskim dopisnim uradom, glede katerega imamo dosti slabih izkušenj iz za vojnih časov. To poročilo izhaja torej iz krogov nemške mirovne delegacije, ki ima svoj sedež v St. Germainu ter porablja ravno te dni vsa sredstva, da napravi razpoloženje za svoje želje. Vse te in podobne vesti so pa le prazne marnje, katerim noben resen človek ne bo nasledil. V Mariboru in Radgoni naj se izvrši plebiscit ne glede na to, kako se konča plebiscit na Koroškem v pasu A. ki ves gravitira v Maribor? To je vrhunec nesmiselnosti, sicer na s stališča nemške delegacije razumljiva nesramnost. Da prinaša to vest »Eclair«, ne izpremeni na zadevi nič, ker je ta list papir, približno enake vrednosti, kakor dunajski »Kronenzeltung«, ki je pač ustregel nemškimi delegatom. Od naše pariške delegacije na imamo popolnoma druga in zanesljivejša poročila glede Maribora in Radzone in smo prepričani, da tudi Nemci glede resničnega stanja zadeve, ki za nas ne tvori nobenega vprašanja več, niso na nejasnem in v dvomih. Značilno je, da te vesti, ki je šla že pred več dnevi skozi dunajsko časopisje, do nedelje niti graški listi niso prinesli, ker so se zavedali svoje dolžnosti, da po nepotrebnem ne razburjajo v Mariboru življenjskih Nemcev. Sele nedeljska »Tagespost« je prinesla o tem sramežljivo notico, ki pa označuje vest izrecno kot Kamnikarjevo obvestilo, torej kot zelo nezanesljivo, oziroma kot — pobožno željo.

— Hrvati v Prekmurju. Maribor, 27. avgusta. Vorašanje pripadnosti Prekmurja je do danes še ne rešeno. Glede razdelitve tega ozemlja med Slovence in Hrvate še ni padla nobena odločitev. Vendar pa je prišlo do ostrih diferenc s Hrvati, ker nastopajo ti v delu, ki so ga oni zasedli bolj brezobzirno, kakor celo madžarski boševiki. Svojo finančno službo izrabljajo tako, kakor bi bili Slovenija in Hrvatska dve tuji državi. Med tem pa korakajo madžarski vojaški oddelki preko Rabe in ogrožajo severne meje Prekmurja. Celotako da leč gre madžarska predrznost, da so poslali v Mursko Soboto svojega odposlanca, ki je zahteval, da naše čete zapuste deželo. Danes je dospela v Maribor večja deputacija Prekmurcev, ki je zahtevala rešitev vprašanja in pri-

Idopitev v Sloveniji. Deputacija je namenjena v Beograd, da izposluje odločitev v tej smeri.

— »Narodna Politika« o delitvi Prekmurja. Zagreb, 27. avgusta. »Narodna Politika« javlja polemiko v slovenskih listih radi razdelitve Prekmurja. List trdi, da je razdelitev odredil min. Pribičević in sicer brez kakšne zahteve s strani Hrvatov. Voda je pri tem tajna želja, da bi razdelil Slovenec in Hrvate ter na ta način lažje odločeval sam.

— Proti Židom v Prekmurju. LDU Dunaj, 27. avgusta. (DKU) Kakor doznanja »Neue Freie Presse« iz verodostojnega vira, so bili v Železnem komitatu hudi izgledi zoper Žide. Med žrtvami je več mrtvih.

— Romuni pobrali beograjski savski most. Beograd, 27. avgusta. Kakor se izve iz podružnih virov, se brani Romunija še vedno izročiti železno konstrukcijo za savski most pri Beogradu, ki so ga njene čete zaplenile, ko so zasedle Rešico v Banovini, čeprav je bila že naložena na železniške vozeve ter pripravljena za prevoz v Zemun. Kakor sedaj izleđa, ne bo preostajalo naši vladi drugega, kakor da naroči novo železno konstrukcijo kje drugje.

— Romuni plenijo. Ameriški listi nadaljujejo svojo kampanjo proti postopanju Romunov na Ogrskem. Danes priobčujejo seznam vseh po Romunih zadnje ni zaplenjenih materialij. Med temi je 50 odstotkov vseh lokomotiv Transdanubije, 4000 telefonskih aparatov iz budimpeštanskih zasebnih hiš, 110 konj za dirko, ki so bili vsi privatni, 60 odstotkov vseh uporabljenih lokomotiv, 65 odstotkov osebnih in 5000 tovornih vagonov. LDU.

— Deputacija ljubljanske trgovske in obrtniške zbornice pri ministru za trgovino in industrijo. Beograd, 27. avgusta. Minister za trgovino in industrijo g. dr. Kramer je sprejel danes deputacijo ljubljanske trgovske in obrtniške zbornice pod vodstvom njene predsednika g. Kneza. Deputacija se je razgovarjala z ministrom o trgovinskih odnosih in o položaju na Slovenskem, osobito pa o opostavljenju trgovskih zvez z Nemško Avstrijo.

— »Obzor« in »Zamazan Zagreb«. Zagreb, 27. avgusta. »Obzor« se peča danes s poročilom praških »Narodnih Listov« in pa »Slovenskega Naroda« o pomazanih srbskih napisih v Zagrebu. »Obzor« trdi, da sta bila oba dopisa neresnična, ali vsaj zelo pretirana ter da je to dokaz, da so neuteleljene očitke, da je Zagreb Srbom sovražen. Nikjer kaže ni bila srbska vojska lepše sprejeta, kakor ravno v Zagrebu. »Slovenski Narod« pa tega ne ve, da je komaj čaka vsake prilike, da ošine Hrvate. Seveda je pa to umljivo, saj za enkrat Slovenci Hrvatov ne potrebujejo, ker je vlada v Beogradu in so Srbi gospodarji države. Njim se je treba torej klanjati, ubogi Hrvati pa so dobri samo za to, da se z njimi zaslužijo. (Oho! Kdo zasluži?) A kaj bo potem, zaključuje »Obzor« patetično, kadar se združijo Srbi in Hrvati, pa kaznujejo take priljubljenosti in izkoriščevalce. (Nihče ne bo bolj vesel, o tem je lahko »Obzor« prepričan, kakor ravno Slovenci, kadar pride do tega trenutka, ko se bodo združili hrvatski separatisti s Srbi v skupno in složno delo. Kar se tiče kupčij in izkoriščanja, naj se pa »Obzor« razgleda malo po svoji najbližji okolici.)

— Mirovna konferenca na počitnicah. Pariz, 27. avgusta. Mirovna konferenca je odložila svoje seje na poznejši čas, ne da bi bila preje rešila definitivno vprašanje med Nemško Avstrijo in Bolgarsko. Za čas tedaj »počitnic« bo vodil posle mirovne konferenčne svet petorice. (Če se mu bo zljubilo. Sicer je pa itak bolje, da gre še za petorico na nedolgočasen čas na dopust, s katerega naj se ne vrne več! Glavni udeleženci so si svoje zadeve že uredili, to se pravi: zagotovili so si svoj plen, za male narode se pa itak nihče ne briga, ti naj poginejo, bodo imeli vsaj večji več prostora!)

— O župniku Krajcu v Kranjski gori in kranjskogorski elektrarni ter o njegovih nakanah, prodati sebi in svojim ljudem elektrarno za celih 100 K, sporočimo zopet podrobneje jutri, da bo imelo tudi poverljivost za notranje zadeve priliko, izpregovoriti o tej zadevi, ker »Slovenec« do sedaj trdovratno molči.

— Dunajski kongres. Znani zgodovinar Seignobos opisuje v svoji knjigi »Politična zgodovina današnje Evrope« v kratkih potezih potek slovitiga dunajskega kongresa, ki se je bati, da mu bo sedanji versailleski bi preveč podoben: »Odločevali bi se moralo v splošnih sejah in zavezniški so naznačili začetek kongresa dva meseca po 30. maju, potem so ga sklicali na 1. oktober, nato so uradno določili s 1. novembrom »formalno otvoritev kongresa«; začetek so tvorile izročitve ovrhovljenja polnomoči odposlancev. Dejanski pa ni bilo odločitev, kongres se sploh ni otvoril: obstajale so samo delne komisije pooblaščenec, ki so podpisale posamezne pogodbe med državami; potem so združili vse te pogodbe v eno samo, ki so jo imenovali »končni akt dunajskega kongresa«. Velešile same so odločile ustroj Evrope in vsilile te odločbe drugim državam. Štirje zavezniški so ugotovili že

30. maja načela ureditve. Ozemlja, ki jih je bilo razdeliti, so obstojala iz delov, ki so jih vzeli Franciji in po Napoleonu ustanovljenim državam, iz Belgije, Holandske, levega Renskega brega, Italije, Nemčije in velike vojvodine Varšavske. Zavezniški so se strinjali glede gotovih ozemelj, a si naspotovali glede drugih. Dne 30. maja so uredili nesporna vprašanja, italijanski, belgijski, levega brega Rena; pridržali so si nemško in poljsko, da jih uredi na Dunaju. Na Dunaju so določili zastopniki štirih velesil, da se ujedinijo najprej med sabo o pridržanih vprašanjih, da pa bodo tako vpludni nasproti Franciji in Španiji, da povabijo njih zastopnika, da lahko prisostvujejo konferencam. Francoski zastopnik Talleyrand opisuje tako — le potek prve konference. Anglež je rekel Talleyrandu: »Namen seje je, da se Vam naznani, kaj je odločilo četvorica v času, ko se nahajala tu.« Dal si mu zapisnik, štiri sile so imenovali v njem zavezniki. Talleyrand je protestiral proti izrazu, ki je izključeval Francijo iz zbora evropskih velesil. Nato je vzel zapisnik: »Prebral sem več paragrafov in rekel: ne razumem ničesar. Prebral sem drugič z zbranim duhom in z obrazom človeka, ki noče pronikniti v smisel kake stvari, a sem rekel, da ravnatoko ne razumem ničesar. Zame sta tu dva datuma, med katerima ni prav ničesar: 30. maj, kjer je bil sklenjen kongres, in 30. oktober, ko bi se bil moral kongres začeti.« — P. P.

— Gerlachova obtožba. Sedanja nemška vlada drvi v dozah odkritja o vzrokih vojne. Proti tej metodi je ostro nastopil Gerlach v »Welt am Montag«, kjer obtožuje v članku »Zločinci« brez pridržkov Nemčijo kot edino povzročiteljico vojne: »Skoro cel svet dviga proti nam trojno obtožbo: Vi, Nemci, ste edini ali vsaj glavni krivci vojne; vi, Nemci, ste edini ali vsaj v glavnem odgovorni, da se je vojna zavlekla v neskončnost; vi, Nemci, ste dali vojevanju tisti posebno zločinski značaj! V zadnjem času je privedla »Zveza nove domovine« nekaj izredno zanimivih diskusij o tem vprašanju. Dale so mi priložnost, da sem se enkrat proučil vse dokaze in slišal argumente poučenih in izkušenih mož, kakor sta grof Montgelas in Hans Delbrück. Ki sta se potrudila do skrajnosti, da bi podčrtala vse, kar bi nas lahko razbremenilo in obremenilo druge. Končni rezultat je zame samo še močnejši vtis, da pade na nas vsa odgovornost za izbruh vojne. Nevarnost vojne ni obstojala samo leta 1914., ampak skoro vsako drugo leto po 1871. Dejstvo, da je vojna nevarnost naraščala, dokler ni končno postala vojna, je krivda tistih, ki so bili militaristično orijentirani, in še bolj vlade Bismarcka, ki je bila podvržena militarističnim vidikom. Prva krivda Nemčije je, da je dovolila ultimati; druga krivda je popolna pasivnost Nemčije v odločilnih dneh od 23. do 28. julija, ko si je Grey obrabljal prste s pisanjem posredovalnih predlogov. Tretja krivda je, da se ni odgovorilo na rusko mobilizacijo z nemško mobilizacijo, ampak z napovedjo vojne. Naša vlada je preprečila vdušitev požara. Tudi način vojevanja je poln zločinov. Cele gore dokazov so nakopile tuje države o zločinih, ki smo jih zagrešili v Belgiji, Franciji in Poljski. Široke plasti našega naroda nimajo niti najmanjše slutnje o teh strašnih obtožbah. Ne poznajo niti francoskega spisa o Lillu, ki pretrese groze vsakega dobrega Nemca. Kar se tiče resničnosti pritožb, ne morem reči ničesar. Kar pa vem, je to, da je treba preiskati te obtožbe. Neodpustljiv greh je storila nemška vlada s tem, zlasti ker se zdi, da niti sedaj ni voljna pojasniti vsega tega. Gospod Erzberger, dobro delo ste izvršili. Škoda samo, da ste storili to šele tedaj, ko so vas začeli nemški nacionalci obrekovati. Težko neznanje leži še na našem narodu. Treba je razkrinkati vse zločince vojne in pokazati nanje s prstom. Šele takrat bo nemški narod zavarovan proti vsem poskusom zločinskih protirevolucionarjev. Šele takrat bo zavzel mesto v svetu stališče, ki mu pritiče politično in moralno. Šele takrat bo sprejel Zvezo narodov kot edini izhod iz militarističnega močvirja, in šele tedaj mu bo želeli dobrodošlico v Zvezi narodov. — P. P.

Neodrešena domovina.

Italijani izgubili upanje na Dalmacijo. Mestni Italijanaši so razširili vest, da bo italijanska štacijska ladja »Puglia« definitivno zapustila Split. Namesto nje ostane tukaj nekaj konzul, da varuje interese italijanskih podanikov. Po izjavah samih italijanskih vodij so Italijani izgubili vsako nado glede Dalmacije. Italijanski vodijo propagando, da bi izprosil podaništvo Italijansko, ker nočejo jugoslovanskega; mnogi se temu protivijo radi svojih interesov. Guverner Juliske Benečije. Kakor poroča »Il Secolo« iz Rima, je bil bivši guverner »Juliske Benečije«, general Pettiti di Roretto, imenovan za generalnega komandanta karabinjerjev. — LDU.

Zavezniški.

Romun proti boljševikom. LDU Lyon, 27. avgusta. (Brezlično.) Kakor se poroča iz Ženeve, delajo Romuni velike priprave za ofenzivo proti boljševikom. Prodirati hočejo preko Dnjestra. Veliko število čet je zbranih v Benderju, ki se smatra za izhodišče te romunske akcije. Cilj ofenzive je,

vzpostaviti svazo z levim krilom armade generala Denikina.

Amerikanci gredo v Carigrad. LDU Rottterdam, 26. avgusta. (CTU) Kakor poroča »Chicago Tribune«, odpošlje Amerika svoje čete v Carigrad. Položaj v Turčiji in v Mali Aziji se smatra kot zelo resen.

Zedinjene države in Mehika. LDU Amsterdam, 27. avgusta. (DKU) Kakor javlja tiskovni urad »Radio« iz Washingtona, so dogotovljeni vsi načrti za intervencijo Zedinjenih držav v Mehiko. Intervencije se bo poleg armade udeležilo tudi brodogoj. List »New York Sun« pripominja k tej vesti, da bodo Zedinjene države naredile z Mehiko prav tako, kakor svoj čas s Kubo. Kot glavni vzrok intervencije smatra list popolno propadanje Mehike.

Mirovna konferenca.

Pogajanja v St. Germalnu. LDU St. Germaln, 27. avgusta. (DKU) Vrhovni svet je odobril finančialne klavzule in one o nemško - avstrijskih interesih v Evropi, potem del gospodarskih določb končno veljavne mirovne pogodbe z Neško Avstrijo.

LDU Carnavon, 27. avgusta. (DKU Brezlično.) Kakor poroča agencija Exchange iz Pariza, prevladuje v političnih krogih mnenje, da so pooblastila dr. Rennerja dovolj popolna, tako da mu ne bo treba potovati posebej ponja na Dunaj, marveč bo lahko podpisal mirovno pogodbo takoj, ko se mu bo predložila. Pogodba bo podpisana najbrže dne 3. septembra. Iz istega vira se poroča, da se je sklenilo, razdeliti avstrijske državne dolgove izza predvojne časa in vojne stroške med posamezne nasledstvene države, dočim bo morala povračilo vojne škode nositi Nemška Avstrija sama.

Ententa proti Romunom. Beograd, 27. avgusta. Zadnji čas je romunski Sovinizam presegal vse razumne meje. Romunska se je začela protiviti sklepom entente glede granic v Banatu. Ententa pa je, videč, da vlada kraljestva SHS v tej stvari ne pozna kompromisov, pozvala preko francoskega ministrskega predsednika Clemenceaua energično na red in zapretila s posledicami, če bi Romunska skušala kršiti granice, ustanovljene od pariške konference.

Delo mirovne konference in Italijani. LDU Split, 26. avgusta. »Secolo« priobčuje zanimiv dopis o sedanjem položaju na konferenci. Pravi, da je odgoditev miru posebno fatalna za državo, kakršna je Italija, in velli, da je Tittoni s svojimi energičnimi izjavami v zadnji seji opozoril konferenco na to realnost. Tittoni je naršal, da javno mnenje vseh dežel nestrono pričakuje končni podpis miru, potem pa je opozarjal, da se knferenca, ako neče, da bo strogo sojena, ne sme v počitnicah oddaljiti prej, nego podpiše pogodbo z Avstrijo, reši iadransko vprašanje in poda pogodbo Bolgarski in Madžarski. Dopisnik velli, da je odsotnost Clemenceaua zaprečila vsak definitivni sklep sveta glede Tittonijevga predloga, in nadaljuje, da bo Avstriji po proučenju protipredlogov preikone dan rok petih dni, kakor Nemcem, tako, da bi podpis pogodbe mogli imeti dne 27. avgusta. Dopisnik dostavlja, da je konferenca podvržena posebnemu birokratizmu s svojim zavlačevanjem in s svojimi obstrukcijskimi metodami. Na današnji seji sveta je bil priča pravemu obstrukcijskemu manevru. Na seji je vprašal član komisije za uredbo, če naj se Avstrija smatra za sovražno državo. Nato je Tittoni odgovoril: »Vojevali smo se tri leta, imamo pol milijona mrtvih in 80 milijard dolga. Sedaj pa nas bi radi uverili, da je bila vojna za nas samo lužija, da sovražnika ni in da smo se borili samo z utvarami. Dopisnik zaključuje: Današnji incidenti so primorali Tittonija, da je na koncu seje ponavljal svoje večerajšnje izjave: Z ozirom na škandal, ki bi nastal, ako bi se posvetovanja odgodila pred podpisom mirovne pogodbe z Avstrijo in pred izdajo drugih dveh pogodb, sem hotel to naglašati, da pokažem, v kakšnem nesrečnem miljeju se razvija dobro ali slabo delo naših delegatov. Iz tega se more razvideti, kako fantastne so vesti, katere že nekaj časa širi neki romunski list. Zadnja od teh vesti je trdila, da namerava italijanska vlada vzdržati področja, ki jih ima še sedaj zasedena in katera ji pripuša fondonski dogovor. Minul je čas, da bi uradno časopisje s cenzuro moglo varati italijansko javnost z nevarnimi izmišljotinami. Nasprotno je treba jasno poudariti, da bi bila v primeru neuspelne nagodbe glede Reke odprna črta londonske pogodbe brezkrvna. Pogodba veže, tega ni treba ponavljati, samo Francijo in Anglijo, dočim je Amerika absolutno poče priznati. Sedaj je za vsak sklep izza početka delovanja konference potrebna enoglasna privolitev sveta. Mi se takih sklepov nismo nikdar posluževali v svojo korist, pač pa so to storili drugi zoper nas. To sta dobro vedela Orlando in Sonnino tudi takrat, ko sta hotela prevrati ljudi z iluzijami o londonskem paktu. Sedanjí položaj je ta: Rešiti iadransko vprašanje sporazumno z Ameriko, ali priti do preloma: in ker mislimo, da odgovornost za to ne bi rad prevzel nihče v Italiji, je želeli, da se italijanski narod v drugi ne prevrta s preuranjenim optimizmom brez podlage.

Darujte za našo šolsko družbo!

Iz Avstrije, Madjarske, Nemčije, Turške.

Novo madžarsko ministrstvo. LDU, Budimpešta, 27. avgusta. (Dunakor-ur) OKU javlja: Stefan Friedrich je danes sestavil novo vlado. Ministrski predsednik in minister za notranje posle je industrijalec Stefan Friedrich, za ministra za zunanje posle so designirali odsotnega grofa Emericha Csakyja, bivšega legacijkega svetnika. Državni tajnik v ministrstvu za notranje posle je bivši poslanec in višji župan Edmund Beniczky; poljedelski minister: Julij Rubinek, ravnatelj ogrskega poljedelskega društva; trgovinski minister: veletrgovec Franc Heinrich; finančni minister: bivši državni tajnik v finančnem ministrstvu Ivan Grün; vojni minister: general Franc Schmetzer; minister za ljudsko prehrano: inženir Karl Erek; minister za uk in bogočastje: bivši poslanec Karl Huszar; državni tajnik v ministrstvu za uk in bogočastje: Julij Pekar; justični minister: kurialni sodnik Jurij Balogh; minister za narodne manjšine: vseučiliški profesor Jakob Bleyer; minister za narodno zdravstvo: zdravnik Andrej Csillery; minister za propagando: bivši poslanec in publicist Stefan Haller; minister malih poljedelcev: poljedelec Stefan Szabo Sokorabalka; minister industrijalnih delavcev: železninarski delavec Daniel Olah.

Krščansko - socijalna reakcija na Madžarskem. LDU Dunaj, 27. avgusta. (DKU) Listi iz Budimpešte javljajo, da vsled zadržanja dosedanjega ministrskega predsednika Stef. Friedricha ovirajo skrajne težkoče sestavo kabineta. Friedrich se opira zlasti na zahtevo deputacij, da naj se vodi politika vlade v krščanskem smislu. Pogajanja voditeljev strank so se morala prekiniti brez uspeha, ker je Friedrich odklonil svojo prisotnost na konferenci. Socijalistični vodja Garamy je izjavil, da na noben način ne vstopi v kabinet, ki reprezentira enostranske tendence krščansko - socijalne reakcije.

Vrhovno sodišče za Dalmacijo.

Kakor se nam poroča, so se pred nekoliko dnevi preselili z Dunaja v Zagreb trije dalmatinski člani nekdanjega avstrijskega vrhovnega sodišča, namreč en senatni predsednik in dva dvorna svetnika. Govori se, da bodo z dvema drugima sodnikoma, ki sta rodom Dalmatince (imenujeta se dva sodna predsednika), snovali kot poseben senat stola sedmorice v Zagrebu — tretjo instanco za Dalmacijo. Beležimo to vest, radi, kajti sedaj so v Dalmaciji, kakor tudi na Primorskem, glede justice na slabem. Lahj so za kazenske stvari sicer ustvarili v Trstu neko kasacijsko instanco, za civilne stvari pa ni tam zadnje instance. Vse rekurze in revizije, ki so namenjene na tretjo instanco, hranijo začasno prve instance. Posledica tega je, da nobena s pravim lekom izpodbijana odločba druge instance ne more postati pravomočna, stranka ne more pognati eksekucije ter dejanski izterjati priznanih terjatev in stroške. Vse vsi. Ravno tako je še sedaj v Dalmaciji. Če gospodje, ki so se preselili z Dunaja v Zagreb, kmalu začnejo poslovati kot zadnja sodna instanca za Dalmacijo, bodo s tem odpomogli resnični bedi, ki je ne čuti le Dalmatince, ampak tudi vsak drugi, ki ima v Dalmaciji kaj terjati ter je primoram tam tožiti. Pri nas v Sloveniji k sreči takih težav ni bilo. Naši pravniki so kmalu po prevratu prihiteli z Dunaja v domovino in — kar je še važnejše — izdelali so že Dunaj in prinesli seboj popoln načrt za uredbo našega pravosodja. Vsled tega pri nas vseh težav, ki jih imajo še danes (po desetih mesecih!) na Primorskem in v Dalmaciji, ni bilo. Mi smo si uredili stvar tako, da imamo tudi v civilnem postopanju le dve instanci, kakor je to bilo od nekdaj že v kazenskem postopanju. Vzglej je bil pri tem sodna uredba za Bosno in Hercegovino, kjer izhajajo tudi z dvema instancama. Ker pa je druga instanca v Sarajevu zadnja, jo imenujemo »vrhovni sud«, med tem ko smo za Slovenijo ostali pri imenu »višje deželno sodišče«. Mi smo s to uredbo zadovoljni in nimamo začasno prav nobene potrebe, da bi na tem kaj prenaresali ali pa celo našo institucijo, ki smo si jo uredili sami iz svoje moči, prenasali iz Ljubljane kam drugam. Ko bo izenačenje zakonov v našem kraljestvu dospelo tako daleč, da bo mogoče misliti na eden edini vrhovni sud za vse kraljestvo, bomo slovenski pravnik prvi in najnavadnejši pristaši te misli. Dokler pa ima Srbija svoj kasacijski sud in dva apelacijska suda kao sudovi drugog i poslednjeg stepena, dokler ima Bosna svoj lastni vrhovni sud v Sarajevu, Hrvatska svoj stol sedmorice v Zagrebu kot zadnjo instanco, dotle drži in brani Slovenija za se svoje višje deželno sodišče v Ljubljani kot zadnjo instanco in se ne mara preseliti z njim izven svojega ozemlja.

Sokolstvo.

»Sokol« Moste pri Ljubljani. Bratsko članstvo, kakor tudi ostalo, Sokolstvu naklonjeno občinstvo iz Vodmata, Sela, Zelene jame in Most, obveščamo, da se vrši javna telovadba močanskega Sokola v nedeljo, dne 31. avgusta 1919 na prostornem Učarjevem travniku, nasproti Leonišča ob Zaloški cesti. Pričetek telovadbe točno ob 15. uri popoldne. — Moščani! Po dolgi 5 letih stopijo ta dan vaši malčki, da vam pokažejo uspeh svojega dela in truda v telovadnici. Pokažite jim z obilo udeležbo, da znate ceniti pomen tega dela; vaša navzočnost naj jih navduši in bodri za nadaljino še vztrajnejše narodno delo. V nedeljo torej vsi na javno telovadbo Sokola! Vabimo na tudi vas, bratje in sestre, iz Ljubljane in okolice, zlasti vsa člane in članice bratskih društev Sokola I., Sokola II., Sokola v Štepanji vasi, Sokola v Polju in Sokola v St. Vidu, da se v čim največjem številu udeležite te naše prireditve, pri kateri nastopi 140 naših domačih telovadk in telovadcev. Bratje in sestre, razveselite in navdušite jih z obilo vašo udeležbo! — Vse podrobnosti telovadbe, kakor tudi nato vršče se ljudske veselice so razvidne iz razposlanih vam vabil — opozarjamo pa še izrecno na posebno bogat in lep srečlov, pri katerem lahko vsak poskusi svojo srečo. — Odbor močanskega Sokola.

Zlet ljubljanske sokolske župe se vrši neprekinjeno dne 7. septembra na Viču, kjer praznuje ondodni Sokol 10letnico svojega dela. Da se dostojno praznuje ta jubilej tihga in neumornega dela, je dolžnost vsakega župnega društva, da stori vse, kar je v njegovi moči, da bude udeležba častna. Pozivljamo bratska društva, da takoj javijo število bratov in sester, ki reflektirajo na obed za zletni dan in pošljejo tudi takoj denar. Bratje, ne odlašajte, čas je kratek!

Za sevnškega Sokola. Dne 24. t. m. se je nabralo med veseljem omizjem domačinov in Krčanov v restavraciji Lamper v Sevnici svoto 150 kron, za sevnškega Sokola. K tej svoti je prispeval gosp. Anton Krieger iz Krškega sam za 75 kron.

Vstopnice za javno telovadbo ljubljanskega Sokola, ki se vrši v nedeljo, dne 31. avgusta, se dobe v petek in soboto v predprodaji v Narodni knjižnici, v nedeljo pa ob 11. do pol 13. v Narodnem domu.

Posebni vlaki na sokolsko slavnost v Laškem. Na sokolski zlet v Laško bodo vozili posebni vlaki in sicer: odh. iz Zagorja ob 11. uri, iz Trbovelj 11.10, iz Hrastnika ob 11.25, iz Zidanega mostu ob 12.00., iz Rjmskih Toplic ob 11.25 — prihod v Laško ob 13. uri; odhod iz Celja ob 12.57, prihod v Laško ob 13.19. Povratek: iz Celje: odhod iz Laškega ob 21. uri, proti Zagorju ob 22. uri. — Opozarjamo, da se vrši slavnost ob vsakem vremenu. Slavnosti se udeležijo okrog 300 hrvatskih in srbskih dijakov. Telovadilo bo nad sto telovadcev, ravno toliko naraščajca, Sokolice. Prireditve se udeležijo nad 1000 celjskih Slovencev.

Cerkniški Sokol ima svojo veselico z igro v nedeljo 7. septembra in ne, kakor smo poročali predvčerašnjem, 31. t. m.

Dnevne vesti.

Povratek srbskih dijakov iz Francije. V terek ob 18. in pol uri dospel je na glavni kolodvor v Ljubljani četrti in zadnji transport srbskih dijakov in družin. Transport je štel vsega skupaj 136 oseb, med temi približno 80 dijakov medicincev. S transportom se je nahajal major Cvetković in gimn. ravnatelj Jovan Mitrović. S to priliko se vrača v Srbijo tudi vdova ministra Popovića. Na kolodvoru je pričakala transport ljubljanska garnizijska godba in nekoliko občinstva, kolikor ga je ravno godba privabila na kolodvor. Potniki so se ustavili v restavraciji g. Košaka in se tam okrepčali za nadaljnjo pot. Tukaj jih je pozdravil v izbranih besedah magistratni ravnatelj g. dr. Miljutin Zarnik kot zastopnik mesta ljubljanskega. Nagovor je goste tako navdušil, da so prirejali g. ravnatelju burne ovacije in ga dvignili na rame. Navzoči so bili tudi ga pover. dr. Ravniharjeva in ga prof. Wesnerjeva ter g. polkovnik Vukasović. Srbski dijaški zbor je zapel našo himno »Naprej zastave Slave« in »Hej Slovanci«. Za pozdrav in sprejem se je zahvalil major Cvetković. V znak bratstva obeh plemen sta se poljubila z g. dr. Zarnikom. Srbski gostje so bili nad prisrčnim sprejemom vshičeni in so Slovenecem živahno vsklikali. Govoril je nato še g. polkovnik Vukasović, ki je s svojimi krepkimi in jedratimi besedami prisotnike naravnost elektriziral. Ker se je bližal čas odhoda, izpregovoril je v slovo neki srbski dijak, nakar so potniki posedli v vozeve in se kmalu po 20. uri odpeljali.

Pozor! Visokošolci gozdarske stroke. Visokošolcem gozdarske stroke,

kateri študirajo ali žele študirati v inozemstvu (na Dunaju ali v Švici) se bodo za leto 1919—1920 razdelile 4 do 5 štipendij v zneskih 2000—2500 K. Prošnje v vseh potrebnih dokazilih (kristni list, pripadnost, zadnje spričevalo in potrdilo revnosti) je nasloviti na kr. ministrstvo gozdov in rudnikov v Beogradu, a vložiti jih je treba najpozneje do 8. septembra t. l. pri Gozdarskem oddelku deželne vlade za Slovenijo v Ljubljani, Valvazorjev trg štev. 1.

Starejšine vseh naprednih akademskih organizacij vabi k polnoštevili udeležbi na veliki skupščini svobodno-miselnega dijaštva, ki se vrši v nedeljo 31. t. m. v Celju. — Dr. Zernjav.

Prelotice ljubljanskih kolodvorov. Pododsek za proučitev vprašanja, kako naj se z ozirom na nemoten razvoj Ljubljanskega mesta prestavi kolodvor oziroma železniške proge v mestnem območju, je pred kratkim dokončal svoje delo. Uspeh svojih študij bo predložil v obliki brošure ankete prve dni prihodnjega meseca.

Oficirsko pisanje rešeno. Z ozirom na energične proteste JDS, da se vprašanje sprejema častnikov v skupno vojno zavlada in se s tem prizadeva velika gmotna škoda neprevzetim častnikom, je ministrstvo preklicalo ukrep, da se do 1. septembra nesprejeti častniki stavijo na dispozicijo deželnim vladam, ter odredilo, da se vsi častniki, naj so formalno že sprejeti v skupno vojsko ali ne, samo če so v armadi zaposleni, glede prejemkov izenačijo z že sprejetimi oficirji. S tem je Demokratska zajednica dosegla, da se odpravi neenakost, ki je delala toliko slabe krvi.

Zdravniki - specialisti. Ministrstvo narodnega zdravja je sklenilo poslati v svrhu specializiranja šest zdravnikov na inozemska vsučilišča in sicer dva za bakteriologijo, dva za venerologijo, enega za tuberkulozo in enega za šolsko higieno. Štipendija znaša za eno zdravnika, ki niso v državni službi, 10.000 dinarjev, za one pa, ki so v državni službi, 5000 dinarjev. Interesenti se opozarjajo na razpis v »Uradnem Listu«.

Prva konjska dirka na Bledu dne 7. septembra 1919. Opozarjamo občinstvo na današnji inšert. Dirka bo jako zanimiva in je pričakovati udeležencev iz vseh kraljev Slovenije.

G. Milan Skrbinek, bivši ravnatelj tržaškega gledališča, je angažiran na Hrvatsko Narodno Pozorišče v Sarajevu kot prvi karakterni igralec in režiser.

Čudna logika bivšega avstrijskega plemenitega častnika. Umevno, da so bili vsi pošteno misleči Slovani posebno med vojsko takega prepričanja, radi katerega bi mogli dobiti zloglasni p. v. (politiisch verdächtig.) Vsi ti p. v. ovi izza vojske morali bi dobiti sedaj posebno odlikovanje, najmanj pa kar bi človek pričakoval, da se jim ne delajo radi avstrijskega p. v. morda še kake ovire.

Sedi tu tak bivši avstrijski pl. in ki sedaj ljudi take presoja: »Kar je bilo preje med vojsko zanesljivo in zvesto bivši Avstriji, to ostane tudi novi državi zvesto; kar je pa bilo pred p. v. je pa sedaj ravno tako nevarno za obstoj države, ergo, za oficirsko čast nesposoben.« To je pa vendar od sile!

Sprememba imena. Na podlagi dekreta dvorne pisarne z dne 5. junija 1926, štev. 16255, zbirka političnih zakonov št. 36, je dovolila deželna vlada, poverljivost za notranje zadeve, gosposu Frau Jebračnu, revidentu kr. drž. železnice v Ljubljani, kakor tudi njegovim soprogi in otrokom Evgeniji, Sonji, Nevenki in Borisu spremeniti njihovo rodbinsko ime v Jelajčič.

Včerašnjemu modroslovcu o slovenskih glagolih bodi povedano, da je veleknij »pljuj« pravilna oblika od nedovršnika »pljuvati«, oblika »pljuvati«, ki jo je tu pa tam tudi slišati, pa nepravilna. Dovršnik se glasi: pljuniti, pljunem, torej veleknij: pljunj. — Dotični ukaz bi se pravilno glasil: Ne pljunj na tla! (ampak v pljuvalnik, v robec) — napačen je torej samo predlog p. o.

Južna železnica. S prvim septembrom 1919 se bodo izplačevala pokojnine zopet potom poštne hranilnice. Morebitne reklamacije, kakor tudi vsako spremembo naslova, naj naznanijo vpojočenci juž. žel. obratnemu ravnateljstvu juž. žel. Ljubljana (oddelek za administrativno službo). Da pride vsak pravočasno do svoje pokojnine, je treba spremembe naslovov takoj javiti. Naznanila, ki dohajajo po 20. vsakega meseca se ne bodo mogla vpoštevati do prihodnjega izplačevalnega termina. Glede začasnih sprememb bivališča naj ukrenejo vpojočenci potrebno pri dotičnih poštah uradih.

Blago za Hrvatsko preko Siska in Zagreba se zopet sprejema in odpošilja. Zaprta pa je še promet za Zagreb južni kolodvor, ker je še preko 500 vozov zaostanka. Vozove je naročiti v postajah ter se po možnosti dostavijo. Za vse pošiljke od vsehviš Zaprešiča naprej je treba prevoznega dovoljenja obratnega ravnateljstva v Ljubljani, ki s tem

uravnava dotok in daje potrebne informacije. Vsi tovorni listi za Hrvatsko in Slavonijo morajo biti opremljeni s opazko: »S prevozom po možnosti oskrbiti« (podpis). Proga Vinkovci-Zemun je za tovorni promet še vedno zaprta.

Narodna himna. Češko notranje ministrstvo je izdalo podrejenim uradom sledečo odredbo: Bilo je često ugotovljeno, da se himna »Kde domov moj« igra in poje pri takih prilikah in na takih krajih, ki profanirajo to himno našega narodnega prepoda in državnega ustajenja. Uradi se opozarjajo, da je dovoljeno to himnovzvezi s slovaško »Nad Tatro se bliskaj« peti in igrati le pri svečanih prilikah resnega značaja in da je publika — samo ob sebi umljivo — dolžna, stoje poslušati himno. Igrati in peti himno v restavracijah, kavarnah, na plesu itd. ni dopustno. Ni pa načelnih prigovorov, če se himna dene v kako glasbeno zmes češkoslovaških pesmi v pristojnem izvajanju.

Za begunce. Pošteni kmečki begunski družini se odda posessvo v najem in obdelovanje. Pogoji so jako dobri. Pojasnila daje posredovalni urad za begunce v Ljubljani.

V deželni bolnici v Ljubljani je 20. t. m. umrl 42 let stari Anton Miklavčič, begunec iz Kočevja pri Gorici.

Dobrava pri Bledu. Na tukajšnjih postaji se še vedno šopiri neki uslužbenec Wedam, kateri ne more pozabiti blažene nemščine. Ko je bila proglašena Jugoslavija in so bili drugi uslužbeni vsi srečni in veseli v novi državi, on ni mogel skoraj prenesti tega za njega hudega udara. Prišel je svojega tovariša nahruliti radi Jugoslavije celo v stanovanje, seveda mu je tovariš pokazal precej vrata. Svojega otroka je do konca šolskega leta še vedno pošiljal v nemško šolo na Jesenice. Meseca aprila je že sam pričakoval, da bo iz službe odpuščen, kakor se je sam izjavil. Zakaj ga imamo še vedno v naši sredini?

Celje. Tukajšnja državna gimnazija se preustroji z začetkom novega šolskega leta 1919/20 v realno gimnazijo. Tozadevna odredba poverljivost za uk in bogočastje v Ljubljani je že izšla. Do definitivne prenosne srednjšol se bo poučevala še grščina kot obvezen predmet po potrebi od 5. razreda dalje. Risanje bo obližaten predmet v I. in II. razredu. Te moderne prenosne zavoda se iskreno veselimo. Celje je glede srednjega šolstva itak zelo ubogo, dasi leži tako centralno za svoje veliko okrožje. Pri mestnem vodovodu se izvršujejo temeljita popravila ter je upati, da se odstranijo oni nedostaki, radi kojih je prebivalstvo zadnji čas že neznošno trpelo. Treba pa je tudi, da dobi celjski vodovod neko vodstvo, da bo vodil in nadzoroval celo napravo tehnično sposoben mož.

Zalec. Hmeljarsko društvo je odposlalo v Beograd k g. ministru za industrijo in trgovino dr. Kramerju deputacijo v zadevi vprašanja izvoza savinjskega hmelja. Z obiranjem hmelja se je pričelo, prišlo je že tudi nekaj tujih nakupovalcev. V naši občini se je pojavilo več slučajev legarja.

Kapela - Radenci. Prlečki visokoli priredijo s sodelovanjem pevskega zbora iz Vuče vasi v nedeljo, dne 7. septembra t. l. v Rozenbergerjevi dvorani v Radencih točno ob 4. popoldne veselico v velikem obsegu. Na sporedu je poleg operete tridejanke »Kovačev študent« več točk petja mešane in moškega zbora, štiriročno igranje na klavirju in deklamacija. Po sporedu bo v isti dvorani prosta zabava s šaljivim srečolovom, šaljivo pošto, konfetiji in z godbo. — Čisti dobiček veselice je namenjen v podporo slovenskim visokoličcem. P. n. občinstvo je z ozirom na dobri namen naproseno, da daruje primerne dobitke za šaljivi srečolov; oddajo se naj pred začetkom veselice priredbenemu odboru, ki vabi k obilni udeležbi ob blizu in daleč.

Nekaj remedeure. Pred trafikami sedaj vendar enkrat vidimo stati v vrsti same moške; ženske so kar izginile. Pravijo, da te sedaj več ne dobivajo tobaka, doslej so ga pa ravno ženske največ pobrale. Prišlo jim je vse prav: tobak za svačice, svačice, kratke in viržinke, najrajši so pa segale po tobaku za pipo. Če je katera kupila cigarete zase, nič za to, a da bi pušile pa iz pip. V Ljubljani dosedaj še nismo videli (razen kake ciganke) nobene ženske in vendar so hodile od trafike do trafike kar z ročnimi kovčgi in s tem odjedale domačim kadilcem »sladko travico«. Verženje se vrši še, a s tem je že precej preprečenega. Tako je prav. Prosjaki. Naše mesio je začelo polagoma dobivati lice božje poti, kar se bode moralo pa z ozirom nato, da postaja Ljubljana visokoškolsko mesto in pokrajinska metropola, vsekako odpraviti. Iz cele dežele in tudi od drugod se zbirajo v našem mestu razni potrebni in nepotrebni ljudje in prosjačijo od hiše do hiše ter postajajo včasih prav nadležni. Najslabše vtiše pa napravljajo tuja prosjačenja na javnih prostorih. To se mora vsekako odpraviti. Od kod pride ravno Ljubljana od tega, da bi morala preživljati vse siromake

iz cele dežele. Pred magistratom poseba n. pr. še cele tedne nek starček, ki menda ne vidi dobro, in prosi mimosidlo miloščine. Po Vodnikovem trgu prosjači zopet neka slepa revica. Tudi vidimo po ulicah večkrat prosjačiti nekoga cigana iz Semiča. Siromak res ni za nobeno delo in se plazí po tleh po rokah in nogah. Po Mestnem trgu hodi zopet nek siromak s suho roko, jo kaže ljudem in prosjači. In še več drugih pohabljenih siromakov se pojavlja po javnih ulicah in trgih. To nikakor ni estetično in napravlja mestu lice božje poti. Vsekako se bodo morali merodajni faktorji za to vprašanje zavzeti in tako javno, neestetično prosjačenje ustaviti. Da ti siromaki drugače ne morejo živeti, je očitno. Zato bi morale za nje skrbeti domovne občine. So tudi taki med njimi, ki doma nočejo biti, ker se jim v mestu bolje godi. Te bi se moralo siloma oddati v primerna zavetišča, druge naj vzdržujejo pa občine po svojih običajih. Saj tozadevni zakoni so tu, treba jih je samo izpolnjevati, pa bo red! To naj ne ostane klis vpijočega v puščavi.

Streljanje iz pisarne. Načelnštvo signalne delavnice drž. žel. se vljudno prosi, da opusti v času delavnih ur streljanje iz pisarne. Za uslužbenca, ki ima opravka v delavnici lahko postane to streljanje usodepolno. Gospod naj si izvoli v to zabavo delaprost čas, ali pa primernejši kraj. — Uslužbenec.

Frače, Mladina, sosebno dečki. so začeli poučicati »streljati« s fračami. Za cilj si najrajši izberejo kakega goloba ali pičca sploh. Svoj cilj pa pogosto zagreše in mesto v pičca, (kar tudi ni dovoljeno) prifrči kamen v kako okno ter napravi s tem stranki občutno škodo. Kolikor je nam znano, so se frače včasih fantalino odvezemale in bi bilo to postopanje priporočati varnostnim organom tudi sedaj.

Sport.

Revanche - tekma »Česky lev«. »Ilirija« se vrši 28. t. m. popoldne ob 17.30. Močvni nastopita ob vsakem vremenu. »Ilirija« nastopi z deloma spremljenim moštvom. Blagajna se odpre ob 16.30. Izralci naj bodo vsaj ob 17. uri v garderobi.

Včerašnja tekma »Ilirija« : »Česky lev«, Plzeň. se je končala neodločno 0:0. S sportnega stališča je tekma vključ mokremu, spolzkemu terenu zelo lepo utorila. Publike približno 1500. Glede gola ob koncu igre, ki je bil dosežen iz off side - pozicije, se je dosegel s Čehi popoln sporazum. »Česky lev« je prav dobro moštvo. V kombinaciji, posebno pa v disciplinarnosti, je našo »Ilirijo« včeraj zelo nadkriljeval. Tekma je bila zanimivejša od nedeljske s »Sporto«. Danes ob 17.30 se vrši med obema moštvoma revanche - tekma. Daljše poročilo prihodnje jutri.

Kultura.

Pevsko društvo »Ljublanski Zvon«. V četrtek ob 20. uri mešan zbor. Vsi in točno! Odbor.

Pevsko društvo »Slavec« v Ljubljani priredi v nedeljo, dne 31. t. m. celodnevni izlet na Bled. Združen z večernim koncertom v Zdraviliškem domu, pri katerem nastopi društveni moški in mešani zbor. Spored obsega slovenske, hrvatske in srbske zborove skladbe in samospve, skladateljev: Mokranjac, dr. G. Ivavice, Dev, Novak, Gerbič, Hajdrih, Volarič, Foerster, Adamič in Pavčič. Odhod iz Ljubljane, glavni kolodvor v nedeljo zjutraj do Javornika, potem peš skozi Vintgar na Bled. Društveni podporniki in prijatelji dobrodošli.

Dramatično društvo v Celju uprizaro v ponedeljek 1. septembra ob pol 9. zvečer povodom shodajugoslovanskega naprednega dijaštva slavno steno predstavo »Volkašinac« pod vodstvom režiserja narodnega gledališča iz Ljubljane g. Povheta. Petje vodi g. Ciril Pregel, sodeluje mestna godba. V soboto 6. septembra se uprizaro v mestnem gledališču v Celju »Španska muha«. Uprizoritev te sijajne tridejanske komedije vodi in nastopa v glavni ulogi g. režiser Povhe. V nedeljo 7. septembra se igra »Španska muha« v Rogški Slatini.

Iz slovestvenega središča. Podrobna literarna zgodovina pozna v Parizu dokaj kavarn in gostišč, kjer so se porajale umetnostne struje, iz obilice primerov omenim samo »Črna mačka« (Chat Noir). Danes pa je hotel Fast zbirališče zlasti mladih književnikov, ki malo pišejo in se dosti postavljajo. Med stalnim gostom Fastu in novinarjem se je razpredel nedavno sledeči pomenek: »Čujte, prijatelji, ali v Franciji slovestvo redi tiste, ki ga gojijo?« — »Da in ne. Kak literat si napravi čisto lepo imetje. A tudi med proslulimi tiče posamezniki čez glavo v dolgovi! Ne mislite pa da slovejo najboljši oni, ki delajo največ. Marsikdo, ki mu midva ne znava imena, šteje milijone. Čitateljev po svetu in bogati svoje založnike, sam pa životari. So pisatelji, nadarjeni z velikansko domišljijo: imajo v svojem domu na desetino pustolovskih romanov, ki izhajajo po 20—40 centimov na svezek. Njih proizvode požirajo delav-

ski sloji, uradniki in mladiči. Kadar ti pisci govorijo o njih, se menijo kot o blagu. Ne pravijo: Moj roman temelji na ljubezni, ali: se suče okoli zrakovplovstva, marveč: Moj poslednji roman obsega 30.000 vrstic. Nekaterimki ne pišejo, temuč narekujejo stenografu, ki prestavi tesnopolis in zaneše besedilo v tiskarno. Delajo jedva 2—3 ure na dan in zaslužijo 50 do 80 tisoč frankov na leto. Govorim o srečnih. Drugi vtaknejo v žep 2—3 tisoč frankov za roman, tudi če doseže naklada 100.000 izvodov — zato pa morajo neprestano proizvajati, da se preživijo. Pri Fastu se je oni dan govorilo o književniku, ki je umolknil pred 27. leti, o Edvardu Du-jardinu. Leta 1892. je podal učinkovit izkaz »Antonie«, kjer je sam igral ulogo: dramaturg izboren, glumec zanič! Pred kratkim je obelodanil drugo komedijo »Zaročenci od Heur le Port«: uspešno, filozofsko delo... Zadnja novica iz dvorane Fast omenja pesnika Oliviera Realtora, ki je objavil poem »Cinizem ali najnovost moža z zelenim monoklom«: sedaj pripravljala zbirko stihov »Pustolovske in ljubavne dogodivščine, ki naj se čitajo v padalu (parachute)«. — Utis.

Najnovejša poročila.

IZ ZBORNIČNE SEJE.

Beograd, 28. avgusta. Včerašnja seja Narodnega predstavništva je otvoril predsednik ob pol 6. uri. Seja je bila sklicana za 4. uro, ali takrat so bili v dvorani samo člani D. K., kar pa ni zadostovalo za otvoritev seje. Opozicijski klub, med njimi tudi dr. Korosečev, so imeli skupno posvetovanje, ali ne bi kazalo, da izostanejo od seje in na ta način onemogočijo zborovanje. Zdi se pa, da je posredoval predsednik zbornice dr. Pavlovič ter so okoli 5. ure vendarle prišle v sejo dvorano tudi opozicijske stranke, nakar je predsednik otvoril sejo. Prečitane zapisnika se je na zahtevo poslanca dr. Šurmina ustavilo, pristavila se je tudi izjava ministrskega predsednika Davidoviča, da hoče vlada odstopiti, ako ne bi imela quoruma ali parlamentarne večine. Nato se čitajo prošnje in pritožbe. Veliko razburjenje vzbudi čitanje peticije Narodnega kluba, saj poslanec Večeslav Wilder odloži svoj mandat. D. K. zahteva v posebni vlogi, naj se, ako se razveljavi mandat poslanca dr. Angelinoviča, kakor je to zahteval že pred delj časa Narodni klub, razveljavijo tudi mandati demokratskih disidentov Medakovića in tovarišev. Nato se čita poročilo finančnega odbora o dvanajstih za september in oktober. Vojni minister odgovarja na interpelacije raznih poslancev, minister za agrarno reformo pa na interpelacijo glede izvedbe agrarne reforme v južni Srbiji. Zbornica preide nato na dnevni red. Zakon o poroti se sprejme v drugem čitanju s 181 proti 2 glasovom. Prihodnja seja je sklicana za petek ob 4. popoldne z dnevnim redom: proračun o dvanajstih za september in oktober.

TRGOVSKA POGODBA Z NEMSKO AVSTRIJO. **Beograd, 28. avgusta.** Pod predsedstvom ministra za trgovino in industrijo, dr. Kramerja, se je včeraj nadaljevala anketa o trgovski pogodbi z Nemško Avstrijo. Skoraj vsi govorniki so nastopili ostro proti monopolu, ki ga hoče uvesti Nemška Avstrija na našo trgovino. Nemško-avstrijska trgovina je namreč tako organizirana, da se ji je posrečilo dosedaj nastopiti kot edini prodajalec in edini kupec v Jugoslaviji in je na ta način doblila v svoje roke tudi samovoljno diktiranje cen. Predlagali so med drugim, da se po vzorcu nemškega Warenverkehrsbeuraua osnuje trgovsko zastopstvo Jugoslavije na Dunaju. Zastopnik Zadrugne Zveze v Celju se je zavzemal za interese producentov ter zahteval, naj se določi sorazmerno z znižanjem cen kmetijskih produktov tudi znižanje cen industrijskih proizvodov. Zastopnik ljubljanske Gospodarske Zveze pa je poudarjal, da so draginje v veliki meri krivde visoke carine. Minister dr. Kramer je h koncu seje poudarjal, da je odredil že vse potrebno, da se carinsko vprašanje čimprej uredi in da se za vse nujne predmete določi carina kolikor mogoče nizko, za poljedelske stroje in poljedelsko orodje pa sploh odpravi. Njegovo stremljenje bo šlo za tem, da carinska politika ne bo več ovirala naše uvozne trgovine. Vlada se bo potrudila, da pride čimprej do rednih trgovskih pogodb s sosednimi državami.

GOSPODARSKE KLAUZULE ZA AVSTRIJSKO REPUBLIKO.

LDU, Paris, 27. avgusta, (DKU.) — Brezlično. Vrhovni svet je imel danes popoldne pod predsedstvom Clemenceauja sejo, kateri je prisostvoval tudi Tardieu. Vrhovni svet je sprejel gospodarske klavzule konfederalne mirove pogodbe s Nemško Avstrijo. Razprava se bo jutri dopoldne nadaljevala, ker bo Clemenceau popoldne prisostvoval seji zbornice. Danes popoldne se sestala komisija za poljske zadeve.

VOLITVE V KONSTITUANTO.

Zagreb, 28. avgusta. Listi poročajo, da namerala vlada v najkrajšem času izdati zakonsko predlogo o volilnem redu za konstituanto in jo predložiti

Narodnemu predstavništvu. Vlada je namreč mnenja, da je potek dosedanjega političnega razvoja pokazal, da je pričakovati ozdravljaj političnih razmer edinole od akorajšnjih volitev v konstituanto. Ker povdarja večina opozicijskih strank, da zahteva predvsem volitve v ustavotvorno skupščino, je mogoče, da se na tej bazi sestane parlamentarna večina, ki bo omogočila rešitev te zakonske predloge.

Gospodarstvo.

Interesi Jugoslovancev na Madžarskem. Glasom obvestila ministrstva v Beogradu, varuje interese jugoslovanskih državljanov na Madžarskem zastopnik Španije.

Pozor! Kovaški mojstri iz Ljubljane in okolice (Ljubljana mesto in okraj Ljubljana okolica) se tem potom obveščajo, da se vrši v nedeljo, dne 31. avgusta ob 10. dopoldne v pisarni »Zveze obrtnih zadrug« (Pisarna trgovske in obrtniške zbornice, Bethovnova ulica) važen sestanek. Zadeva: reorganizacija Zadrug kovinskih obrti v Ljubljani v svrhu skupnega postopanja v nujnih vprašanjih. Udeležite se polnoštevilo! — Zadruga kovinskih obrti v Ljubljani. Val. U. b. a. n. č. 2. č. načelnik.

Premogovniki ob Doncu. Nedostatek premoga vzmernira celo Evropo in Anglež Hoover je poudarjal to resno vprašanje, ki ogroža gospodarsko življenje narodov. Tem večje bo zanimanje za strokovnjaške podatke o produkciji v Donski kotlini. Rečeni kotel vsebuje neizmerna bogastva fosilnega premoga; tu se nahajajo vse vrste goriva za obrtništvo, povrhu pa še izbojen koks za plavže. Skoro cela južnovzhodna dolina sestoji iz antracita. Skupna tamkajšnja zaloga premoga utegne presegati 15 milijard ton. Plodne plasti segajo globlje ko 4000 metrov. Zemljepisni odsek je preudaril, da vsebija globlina do 2000 metrov nad 50 milijard ton, od tega več nego tretjina antracit. Premogovniki ob Doncu so dali v milijonih ton leta 1911. skupno 19'6 (med temi 297 antracita); 1. 1912. skupno 21'05 (352 antracita); leta 1913. v celoti 24'3 (473 antracita). Kar se pa tiče posebič antracit, kotline v področju donske armade, so doslej preiskovali zgolj površne sklade. Tu bi bilo sorazmerno lahko dobiti takoj do 20 milijonov ton. — P. P.

Izvoz iz Italije. LDU Zagreb, 26. avgusta. »Jutranji List« poroča iz Beograda, da je italijanska vlada dovolila prost izvoz iz Italije v Jugoslavijo za te - le predmete: zdravila, parfimerije, porcelan, papir in razno galanterijsko blago. Ti predmeti se smejo izvažati iz Italije v Jugoslavijo v neomejenih količinah.

Društvene vesti in prireditve.

Ljudski shod na Suhli. V nedeljo, 31. avgusta se vrši velik ljudski shod Na Suhli, pošta Libelče. Pri cerkvenem in javnem delu sodeluje »Glasbeni Matice« iz Maribora. Nadalje je na vzporedu tombola, šaljiva pošta t. dr. Za potrebo vse preskrbljeno.

Pojzvedbe.

Zatekel se je lovski pes frmač. Gospodar ga dobi v kavarni Prešeren.

Zgubila se je črna usnjata denarnica z manjšo vsoto denarja in en mali koledarček na poti od Hamana do Loessarja. Pošteni najditelj naj jo odda proti nagradi v upravnijstvu »Slovenskega Naroda«.

Zgubila se je črna ročna torbica. V njej se je nahajalo 600 kron gotovine in zlata ženska ura. Pošteni najditelj se lepo prosi, da jo odda proti nagradi v našem upravnijstvu.

Gramofon - avtomat je bil ukraden s ploščami vred v noč 24. avgusta. Svare se gostilničarji in privatniki, da gramofona ne kupijo. Kdor pripomore, da se gramofon zopet vrne lastniku, dobi lepo nagrado. — Mato Puntarič, Pušča, z. p. Pušča - Bistra, Zagorje.

Zgubila se je denarnica s 130 kronami in zdravniškim spričevalom, kolki in pismi z Gosposke ul. št. 3 od ogle Zvezde. Pošteni najditelj naj to odda na upravnijstvo St. Naroda ker je deklarirano in brez srestev.

Pojzvedbe. Kdo ve, kje se sedaj nahaja gospodična Malvina Marvin, ki je stanovala v Gorici, na via Codelli, naj blagovolj proti povrnitvi stroškov naznaniti nle sedanji naslov na naslov: Milan Sterlekar, asistent Mestne hranilnice ljubljanske v Ljubljani.

Izdajatelj in odgovorni urednik: Valentin Kopitar.
Lastnina in tisk »Narodne tiskarne«.

Poslano.*

Izvedel sem, da nekdo baje ponuja na prodaj mojo trgovino z gramofoni in godbeni stroji v Ljubljani. Sodna ulica št. 5.

Opozarjam slavno občinstvo, da sem lastnik trgovine jaz in da dosedaj nisem za prodajo nikogar pooblastil. Toliko v vednost slav. občinstva, da kdo ne pride v škodo.

Moja trgovina seveda ni na prodaj.

Z odličnim spoštovanjem

A. RAZBERGER.

* Za vsebino tega spisa je uredništvo odgovorno, kolikor določa zakon.

Banko Pogacar Ljubljana